Modellpasset på 40 minuter

I textens andra pass blir post-it-lapparna en bild av hela texten. Här lär sig eleven att se hur texten är byggd och att återge hela texten. Den som skriver mödosamt säger svaret, och kamraten eller du skriver det med elevens ord.

Del och tid	Det gruppen gör	Så leder du det
Förberedelse *Före passet*	Bladet Kärnorna med lapparna ligger mitt på bordet. Eleverna har sina texter framme.	Läs modellens sida och raderna under Modellpasset på lärarens sida. I vecka 1 lägger du också fram den tomma modellen på A3 och exemplet om skolan. I vecka 2–5 lägger du fram den sparade modell som lärarens sida säger. Exemplet och den tomma modellen tar du fram när gruppen har sagt varför den sparade modellen inte räcker. I vecka 6–8 ligger bladet Kärnorna med lapparna och gruppens fem modeller framme. Den tomma modellen har du då hos dig, så att den inte avslöjar valet.
Fördjupningen *0–6 min*	En elev läser lapparna högt i textens ordning. Gruppen lyssnar på fördjupningen och skriver en kärna till, den femte lappen.	*”Vad var det vi ville veta?”* Läs fördjupningen högt, utan stopp, och fråga efter kärnan.
Modellen *6–18 min*	I vecka 1–5 ser gruppen exemplet om skolan och pekar ut var varje mening står. Sedan flyttar gruppen lapparna till veckans modell, en i taget, och säger varför lappen hör hemma där. Gruppen ger varje plats ett namn.	I vecka 2–5 lägger du först fram en modell gruppen kan: *”Passar den här? Varför inte?”* Läs exemplets text, och återge den sedan ur exemplet. *”Var hör den här lappen hemma? Vad ska platsen heta?”* Låt gruppen pröva, också när lappen hamnar fel.
Orden *18–23 min*	Paren letar i texten efter orden som visar hur delarna hör ihop och skriver dem i modellens flikar, de små streckade rutorna. De delar flikarna mellan sig.	*”Vilket ord i texten visar det?”* Orden står på lärarens sida.
Svaret *23–33 min*	Var och en återger hela texten ur modellen för den bredvid, som pekar på lapparna. Sedan skriver var och en sitt namn och sitt svar på textens fråga på baksidan av texten, två till fyra meningar, och läser svaret för den bredvid.	*”Berätta texten ur modellen.”* Till den som pekar: *”Vilken lapp kom inte med?”* Lyssna efter textens ord för sambanden, och säg vad du hörde: *”Du sa därför.”* Saknar ett uppläst svar något: *”Vilken lapp svarar på det?”*
Samtala *33–40 min*	Läser rutan Visste du att och säger om den är viktig eller intressant. Samtalar om författarens val, och var och en säger en sak hen tar med sig.	*”Håller svaret utan den?”* Välj en eller två frågor om författaren: *”Varför börjar författaren så?” ”Vad vill författaren att vi förstår?” ”Skrev författaren tydligt, eller saknas något?”* Har ett par skrivit en egen fråga svarar gruppen på den ur modellen.

> Modellen är ett samtal, inte ett formulär att fylla i. Det viktiga är att gruppen säger varför lappen hör hemma där.

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/stodundervisning/faktatextsamtal-i-grupp